

Høringsinstanser iht. liste

Tidl. ref.

Vår ref.
2013/02931-5/FD I 4/MAY

Dato

17 FEB 2014

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I VERNEPLIKTSLOVEN OG HEIMEVERNLOVEN (ALLMENN VERNEPLIKT - INNFØRING AV VERNEPLIKT FOR KVINNER)

1 Innledning

Forsvarsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i vernepliktsloven og heimevernloven.

2 Bakgrunn

I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2012-2013) *Kompetanse for en ny tid*, ble det vedtatt å innføre verneplikt for kvinner. Det vises til Innst. 384 S (2012-2013) og behandling i Stortinget 14. juni 2013. Innføring av verneplikt for kvinner fordrer at det foretas endringer i vernepliktsloven og heimevernloven, samt tilhørende regelverk.

I 2007 ble innkalling til frivillig sesjon for kvinner innført. Siden har antallet kvinner som har gjennomført førstegangstjeneste nær doblet seg. Som et virkemiddel for å nå målet om økt rekruttering av kvinner til Forsvaret, ble sesjonsplikt for kvinner innført fra 2010, jf. Ot.prp. nr. 41 (2008-2009).

3 Departementets forslag

3.1 Generelt

Både vernepliktsloven og heimevernloven er modne for en helhetlig revisjon. Departementet har igangsatt slikt arbeid, men i denne omgang vil departementet imidlertid kun foreslå nødvendige endringer for at verneplikt for kvinner kan innføres. Det innebærer i hovedsak en kjønnsnøytralisering av lovene. Som følge av utviklingen i

Forsvaret og samfunnet for øvrig, foreslås det også mindre lovtekniske endringer i enkelte lovbestemmelser.

Kvinner har i dag sesjonsplikt, men førstegangstjenesten er frivillig. Departementet foreslår at verneplikten skal gjelde for kvinner født fra 1. januar 1997. I den forbindelse foreslås det også at angrefristen som i dag kun gjelder for kvinnelig militært personell som frivillig tjenestegjør i Forsvaret oppheves.

3.2 Kjønnsnøytrale ord og uttrykk

Innføring av verneplikt for kvinner innebærer at verneplikten skal gjelde likt for menn og kvinner. Dermed er det ikke lenger et behov for å skille mellom kvinner og menns rettigheter og plikter etter vernepliktsloven og heimevernloven, unntatt der dette har betydning i en overgangsfase. På bakgrunn av dette foreslår departementet en kjønnsnøytralisering av ord og uttrykk i lovene.

3.3 Mindre lovtekniske endringer

Utviklingen i Forsvaret gjenspeiles ikke i begrepsbruken i vernepliktsloven og heimevernloven. Departementet foreslår derfor at utdaterte ord og uttrykk oppdateres. I forlengelsen av dette foreslår departementet forenkling av språket og rettelse av skrivefeil i noen enkeltbestemmelser.

3.4 Overgangsbestemmelse

Kvinner som skal bli innkalt til førstegangstjeneste, bør på forhånd ha fått tilstrekkelig informasjon om at de er vernepliktige. Hensynet til forutsigbarhet står således sentralt. Det er viktig at kvinner får informasjon om hva verneplikten innebærer før de møter på sesjon, slik at de er klar over hvilke rettigheter og plikter de har. 96-kullet ble innkalt til sesjon del 1 høsten 2013 uten å ha fått slik informasjon. 97-kullet blir dermed det første kullet som vil få informasjon om at de er vernepliktige før de innkalles til sesjon del 1. På bakgrunn av dette foreslår departementet at verneplikten skal gjelde for kvinner født fra 1. januar 1997. Dette innebærer at de første kvinnelige vernepliktige vil møte til førstegangstjeneste i 2016.

Kvinner født før 1997 som søker seg til tjeneste etter at verneplikt for kvinner er innført, vil fortsatt måtte skrive under villighetskontrakt. Kontrakten kan i dag sies opp innen 30 dager etter signering, og uten begrunnelse. Departementet mener at angrefristen bør opphøre ved innføring av verneplikt for kvinner fordi disse frivillig søker seg til tjeneste, og bør behandles likt med dem som kommer inn under verneplikten.

4 Prosessen videre

Departementet tar sikte på å sende lovproposisjonen til behandling i Stortinget i løpet av våren 2014. Parallelt med lovendringsarbeidet, vil Forsvarsdepartementet vurdere behovet for nødvendige endringer i vernepliktforskriften og forskrift til lov om Heimevernet. Forsvarsdepartementet har som målsetting at lov- og forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2015.

5 Avslutning

Høringsfristen er satt til **1. april 2014**. For at forslaget til lovendringer kan bli behandlet i Stortinget før sommeren 2014 er høringsfristen satt til seks uker. Innføring av verneplikt for kvinner er i all hovedsak bestemt av Stortingets vedtak, og innebærer primært at kvinner og menn får like rettigheter og plikter. På bakgrunn av dette finner departementet at en høringsfrist på seks uker er forsvarlig.

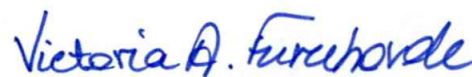
Merknader til høringen kan sendes til Forsvarsdepartementet, Postboks 8126 Dep, 0032 Oslo, og bes merket 201302931. I tillegg bes det om at høringssvar sendes elektronisk til siri-koller.tufte@fd.dep.no og maryam-iqbal.tahir@fd.dep.no.

Eventuelle spørsmål i anledning høringen, kan rettes til seniorrådgiver Siri Koller Tufte (telefon 23 09 61 57) eller rådgiver Maryam Iqbal Tahir (telefon 23 09 61 87).

Med hilsen

Kjersti C. Klæbøe
ekspedisjonssjef

Victoria A. Furuhoide
Victoria A. Furuhoide
avdelingsdirektør

Vedlegg: Høringsliste
Høringsnotat
Forslag til endringslov